

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS PILIETYBĖS PAGRINDU TEIKIANT FINANSINES PASLAUGAS TYRIMO

2022-07-13 Nr. (22)SN-81)SP-44

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2022 m. gegužės 13 d. gautas pareiškėjo (asmens duomenys neviešinami; toliau – Pareiškėjas) skundas dėl galimos diskriminacijos užsienio šalies piliečio statuso (preziumuojama – pilietybės) pagrindu. Pareiškėjas yra Lietuvoje gyvenantis Danijos Karalystės pilietis, įsteigęs uždarąją akcinę bendrovę (toliau vadinama ir Bendrove). Pareiškėjas skunde pateikė informaciją, kad jis yra Bendrovės steigėjas bei savininkas, telefonu informavo Tarnybą, kad jis yra įsteigtos Bendrovės direktorius, norėjęs gauti savo įmonės vardu debetinę kortelę akcinėje bendrovėje „Šiaulių bankas“ (toliau – Bankas), tačiau Bankas pareikalavo jo sumokėti 200 eurų depozitą, kuris bus saugomas kortelės sąskaitoje, iki pasibaigs debetinės kortelės galiojimo terminas (tuomet suma bus grąžinta).

Pareiškėjas kartu su skundu pateikė Banko Vilniaus filialo Verslo klientų aptarnavimo vadybininkės 2022 m. gegužės 11 d. elektroninius laiškus (kopijas), kuriais informuojama apie būtinumą įmokėti 200 eurus debetinės kortelės užsakymui, nes Pareiškėjas nėra Lietuvos Respublikos pilietis.

Pareiškėjas 2022 m. gegužės 16 d. pokalbio telefonu su Tarnybos atstove metu patvirtino, kad jis yra Danijos Karalystės pilietis, kad iš jo reikalaujama sumokėti 200 eurų debetinės kortelės užsakymo reikmėms ir kad ši suma bus naudojama kaip depozitas; Pareiškėjas jaučiasi diskriminuojamas kaip užsienietis, nes jam, kaip įmonės savininkui ir vadovui, nėra taikomos tokios pačios taisyklės, kurios yra taikomos Lietuvos Respublikos piliečiams.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Birutė Sabatauskaitė (toliau – lygių galimybių kontrolierė), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 d. ir 2 d., 2022 m. gegužės 18 d. raštu Nr. (22)SN-81)S-233 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Banko vadovą ir paprašė per 5 darbo dienas nuo reikalavimo pateikti informaciją gavimo dienos (kaip galima skubiau) atsakyti į pateiktus klausimus:

„1. Prašyčiau informuoti, kodėl Pareiškėjo, kuris yra Danijos Karalystės pilietis, buvo paprašyta sumokėti 200 eurus debetinės kortelės užsakymui?

2. Prašyčiau paaiškinti, kokiais teisės aktais vadovaujantis iš Pareiškėjo buvo paprašyta sumokėti 200 eurų sumą debetinės kortelės užsakymui ir ar šis reikalavimas taikomas Lietuvos Respublikos piliečiams, įsteigusiems įmones Lietuvoje ir norintiems įmonės vardu gauti debetinę kortelę?

3. Ar reikalavimas sumokėti 200 eurus debetinės kortelės užsakymui yra taikomas Europos Sąjungos piliečiams, norintiems įsigyti debetinę kortelę fizinio asmens vardu, jeigu taip, prašyčiau paaiškinti, kokiais teisės aktais yra grindžiamas šis reikalavimas?

Kartu prašyčiau pateikti kitą, Jūsų nuomone, reikšmingą informaciją, susijusią su skundžiamomis aplinkybėmis.“

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

1. Banko Klientų patirčių valdymo departamento direktorė 2022 m. gegužės 26 d. raštu Nr. 22-10021 „Dėl mokėjimo kortelės išdavimo užstato taikymo“ (toliau – raštas) informavo:

„Bankas, teikdamas paslaugas, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos atitinkamų institucijų priimtais teisės aktais, reglamentuojančiais finansinių paslaugų teikimą, įgyvendinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimus, tiek pradėdamas dalykinius santykius su klientais, tiek dalykinių santykių eigoje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 9 str. 1, 12, 13, 14 ir 15 d. ir 10 str. Bankas visais atvejais privalo nustatyti kliento ir naudos gavėjo tapatybę, gauti informaciją iš kliento apie jo dalykinių santykių tikslą ir numatomą pobūdį. Todėl, įgyvendinant Įstatymo nuostatas, o taip pat siekdamas sumažinti ir valdyti galimas

rizikas, tiek pradėdamas dalykinius santykius su klientais, tiek suteikdamas naujas paslaugas / sudarydamas sutartis vertina kiekvieno kliento individualiai keliamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, mokumo riziką, galimybes aktyviai naudotis Banko paslaugomis dalykinių santykių laikotarpiu ir taiko atitinkamas kontrolės priemones keliamoms rizikoms valdyti“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

Bankas raštu Tarnybai paaiškino, kad 2022 m. gegužės 16 d. Bankas ir Bendrovė, atstovaujama direktoriaus (Pareiškėjo), sudarė mokėjimo kortelės naudojimo sutartį (toliau – MK sutartis) ir MK sutarties bei Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo pagrindu sudarė 200 EUR finansinio užtikrinimo sandorį; remiantis minėto įstatymo nuostatomis finansiniu užstatu laikomi pinigai ir finansinės priemonės, pagal finansinio užtikrinimo susitarimą užtikrinančios atitinkamų finansinių įsipareigojimų įvykdymą.

Bankas atkreipė dėmesį, kad Pareiškėjas kreipėsi į Banką siekdamas gauti mokėjimo kortelę ne kaip fizinis asmuo, o kaip juridinis asmuo, ir ši aplinkybė lėmė sustiprintą Banko rizikos vertinimą (dėl partnerių, veiklos tipo ir kitų aplinkybių), tai yra Bankas vertino juridinio asmens keliamas rizikas.

Banko atstovė Tarnybai paaiškino, kad vienos pagrindinių, į galimų rizikų suvaldymą orientuotų, Banko teisių ir pareigų yra apibrėžiamos Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 31 straipsnio, reglamentuojančio verslo rizikos prisiėmimą, nuostatomis:

„1. Finansų įstaiga privalo turėti rašytines vidaus taisykles, kurios užtikrintų, kad:

1) finansų įstaiga, sudarydama sandorius dėl finansinių paslaugų teikimo ir investuodama lėšas, veiktų saugiai bei patikimai;

2) finansų įstaiga galėtų laiku pastebėti iš sudaromų sandorių kylančią galimą riziką, tinkamai ją įvertinti bei sumažinti, nuolat ją stebėti bei valdyti.

2. Finansų įstaigos sandoriai, turintys galimos rizikos požymių, turi būti sudaryti raštiškai. Finansų įstaiga, veikdama kapitalo ir pinigų rinkose, gali sudaryti sandorius ir žodžiu, tačiau informacija apie tokių sandorių sudarymą vėliau turi būti išdėstyta raštiškai arba kita leidžiančia atskleisti sandorius forma.

3. Finansų įstaiga, prieš priimdama sprendimą įsigyti kapitalo arba pinigų rinkos priemonių, skolinti, prisiimti įsipareigojimus už savo klientą, privalo įsitikinti, kad:

1) įsigyjamas finansinis turtas, įkeičiamas arba kitas turtas, iš kurio ateityje gali būti tenkinamas finansų įstaigos reikalavimas, tikrai yra ir iš jo gali būti tenkinamas įgytas finansų įstaigos reikalavimas;

2) kliento finansinė bei ekonominė būklė ir jos prognozės leidžia tikėtis, kad klientas sugebės įvykdyti įsipareigojimus;

3) klientas vykde ir vykdo savo finansinius įsipareigojimus finansų įstaigoms. <...>

7. Finansų įstaiga, sudarydama su klientu sandorį, turintį galimos rizikos požymių, turi reikalauti, kad sutartyje būtų aiškiai nurodyta:

1) sutarties dėl finansinių paslaugų teikimo objektas, finansinės paslaugos teikimo paskirtis (jei ji yra);

2) duomenys apie klientą;

3) sutartį sudarančių šalių teisės, įsipareigojimai, įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonės, jeigu jos yra;

4) finansų įstaigos teisė, jeigu klientas nevykdo sutartinių įsipareigojimų arba netinkamai juos vykdo, prieš terminą nutraukti sutartį arba pareikalauti iš kliento arba trečiojo asmens, prisiimančio įsipareigojimus už klientą, įvykdyti įsipareigojimus prieš terminą, arba pareikalauti suteikti papildomas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones;

5) kitos įstatymų nedraudžiamos priemonės, kurios leistų finansų įstaigai sumažinti prisiimamą riziką.“

Banko rašte Tarnybai paaiškinama, kad Bankas, „vadovaudamasis minėtomis įstatymų nuostatomis, atlieka individualius konkrečių klientų – juridinių asmenų vertinimus ir individualų užstatą, kaip rizikos valdymo priemonę, gali taikyti ir kitų valstybių piliečiams – tiek rezidentams, tiek nerezidentams“, o, pasibaigus užstato galiojimui, tai yra praėjus 30 kalendorinių dienų po MK sutarties pabaigos ir klientui tinkamai įvykdžius finansinius įsipareigojimus, lėšos yra grąžinamos klientui į jo atidarytą sąskaitą Banke.

Banko atstovė rašte Tarnybai pažymėjo, kad „reikalavimas sumokėti 200 EUR debetinės kortelės užsakymui yra netaikomas Europos Sąjungos piliečiams, norintiems įsigyti debetinę kortelę fizinio asmens vardu, kadangi, Banko vertinimu, fizinio asmens keliama rizika yra ženkliai mažesnė nei juridinio asmens rizika dėl anksčiau šiame rašte išvardintų priežasčių“.

Banko rašte Tarnybai paaiškinama, kad, „Gavus Jūsų Raštą, Kliento situacija buvo persvarstyta ir nustatėme, kad užstatas buvo paimtas neteisingai, t. y. nebuvo individualiai

atsižvelgta į Kliento istoriją, tinkamai visą dalykinių santykių laikotarpį vykdomus turimus įsipareigojimus, ankstesnį Kliento vertinimą išduodant mokėjimo kortelę, kai užstatas imtas nebuvo. Vertinant tai, užstatas bus gražintas“.

2. Pareiškėjas 2022 m. gegužės 30 d. elektroniniu laišku informavo Tarnybą, kad Bankas jam gražino 200 eurų sumokėta depozitą.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Bankas, teikdamas banko paslaugas Pareiškėjui, tai yra debetinės banko kortelės išdavimo ir MK sutarties sudarymo paslaugą juridiniam asmeniui, kurio vadovas yra Pareiškėjas, nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 punkto, kuriuo nustatyta paslaugų teikėjo pareiga, nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Pareiškėjas skundu rašė, kad jis patyrė diskriminacinį Banko elgesį dėl savo pilietybės, tai yra ne Lietuvos Respublikos, bet kitos Europos Sąjungos šalies narės (Danijos) pilietybės.

Pilietybė yra vienas iš Lygių galimybių įstatyme įtvirtintų draudžiamo diskriminavimo pagrindų, Lygių galimybių įstatymo 2 str. 6 dalyje apibrėžiama kaip Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominės erdvės valstybių piliečių ir jų šeimos narių pilietybė.

2. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad MK sutartį Bankas sudarė ne su fiziniu, bet juridiniu asmeniu, tai yra Bendrove, kuriai atstovauja Pareiškėjas; spręstina, kad skundžiami santykiai susiklostė tarp dviejų juridinių asmenų, bet ne tarp Banko, kaip paslaugų teikėjo, ir fizinio asmens, kuris yra Pareiškėjas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio „Lygių galimybių įgyvendinimas vartotojų teisių apsaugos srityje“ 1 punktu prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai įpareigojami, nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės

priklausomybės, religijos, visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas, o šios pareigos nevykdymas yra laikomas Lygių galimybių įstatymo pažeidimu (Lygių galimybių įstatymo 10 str.).

Taigi draudimas diskriminuoti *inter alia* pilietybės pagrindu įtvirtintas būtent vartotojų teisių apsaugos srityje. Atsižvelgiant į tai, kad Lygių galimybių įstatyme nėra apibrėžiamos vartojimų santykių, paties vartotojo ir verslininko sampratos, vadovaujamosi šiuos santykius ir sąvokas apibrėžiančiomis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatomis.

Pagal Civilinio kodekso 6.228¹ straipsnio „Vartojimo sutarties samprata ir kitos sąvokos“ 1 dalį, vartojimo sutartimi verslininkas įsipareigoja perduoti vartotojui prekes nuosavybės teise arba suteikti paslaugas vartotojui, o vartotojas priimti prekes ar paslaugas ir sumokėti jų kainą. Šio kodekso nustatytais atvejais vartojimo sutartimis laikomos ir kitos verslininko ir vartotojo sudarytos sutartys; Civilinio kodekso 6.228¹ 2 dalimi vartotojas apibrėžiamas kaip fizinis asmuo, su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusiais tikslais (vartojimo tikslais) siekiantis sudaryti ar sudarantis sutartis; to paties straipsnio 3 dalimi verslininkas apibūdinamas kaip fizinis asmuo arba juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padalinys, savo prekybos, verslo, amato arba profesijos tikslais siekiantys sudaryti ar sudarantys sutartis, įskaitant asmenis, veikiančius verslininko vardu arba jo naudai. Juridinis asmuo gali būti laikomas verslininku neatsižvelgiant į jo dalyvių teisinę formą.

Lietuvos Respublikos banko įstatymo 42 str. 2 dalyje vartotojas taip pat apibrėžiamas kaip fizinis asmuo: vartotojas yra fizinis asmuo, sudarantis su finansų rinkos dalyviu finansinių paslaugų sutartį, išskyrus profesionaliuosius klientus ir informuotuosius investuotojus, asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti; apdraustasis, naudos gavėjas, nukentėjęs trečiasis asmuo ar kitas asmuo, jeigu finansinės paslaugos yra skirtos jų asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams, o finansų rinkos dalyvis, sudarydamas sutartį, žinojo ar privalėjo žinoti apie finansinių paslaugų paskirtį; kurio teisės ir pareigos finansų rinkos dalyvio atžvilgiu susijusios su finansinių paslaugų sutartimi, nepaisant to, kad jis nėra finansinių paslaugų sutarties šalis, jeigu esant santykių su finansų rinkos dalyviu toks asmuo nesiekia tikslų, susijusių su verslu ar profesine veikla (42 str. 2 d. 1, 2, 3 punktai).

Taigi sistemiškai aiškinant Civilinio kodekso, Lygių galimybių įstatymo bei Banko įstatymo nuostatas, darytina išvada, kad Pareiškėjas, atstovaudamas savo vadovaujamai

Bendrovei, šiame kontekste neįgyja vartotojo statuso Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 punkto taikymo prasme, nes vartotojas yra suvokiamas kaip fizinis asmuo, kuriam turi būti užtikrinamos lygios galimybės nepaisant *inter alia* pilietybės gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei naudotis vienodomis apmokėjimo sąlygomis ir garantijomis už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas. Aptariamam skundo tyrimo atveju Pareiškėjas, būdamas savo įsteigtos Bendrovės savininkas ir direktorius, norėjo gauti Banko paslaugas (gauti Bendrovės vardu debetinę kortelę, sudaryti MK sutartį) būtent Bendrovės vystomo verslo, prekybos ar kitais su Bendrovės veikla susijusiais tikslais, bet ne kaip fizinis asmuo savo asmeninėms reikmėms.

3. Pažymėtina, kad Banko nurodyto Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo paskirtis yra nustatyti pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonės bei institucijas, atsakingas už pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą (1 str. 1 d.); klientas šiuo įstatymu apibrėžiamas kaip „fizinis ar juridinis asmuo arba kolektyvinio investavimo subjektas, atliekantys pinigines operacijas arba sudarantys sandorius su finansų įstaiga ar kitu įpareigotuoju subjektu. Juridiniu asmeniu taip pat laikoma bet kuri užsienio valstybės organizacija, pagal Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės įstatymus pripažįstama teisės subjektu. Kai šio įstatymo nuostatos taikomos klientui – ir juridiniam asmeniui, ir kolektyvinio investavimo subjektui, vartojama sąvoka „juridinis asmuo“ (2 str. 11 d.). Įstatymo 9 straipsniu reglamentuojamas kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymas, o šio straipsnio 1, 12, 13, 14 ir 15 dalių nuostatomis finansų įstaigos įpareigojamos imtis atitinkamų kryptingų ir proporcingų priemonių, kad nustatytų, ar klientas veikia savo vardu, kokia kliento tapatybė, įsitikinti, kad informacija apie kliento tapatybę gauta iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio, finansų įstaigos privalo iš kliento gauti informaciją apie kliento dalykinių santykių tikslą ir numatomą pobūdį bei atlikti kitus veiksmus, skirtus pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijai. Šio įstatymo nuostatos yra taikomos tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims nepaisant pilietybės.

Kitas Banko nurodytas Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymas, kurio nuostatomis vadovavosi Bankas, vertindamas sustiprintą Banko riziką vykdant finansinius įsipareigojimus (ši sustiprinta rizika buvo vertinama atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas pageidavo debetinės kortelės savo įsteigtai Bendrovei, tai yra juridiniam asmeniui); minėtas įstatymas reglamentuoja finansinio užtikrinimo susitarimus ir jų vykdymo ypatumus, o šio įstatymo tikslas – užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų finansinio užtikrinimo susitarimų vykdymą.

Banko atstovė rašte Tarnybai paaiškino, kad „Vienos pagrindinių, į galimų rizikų suvaldymą orientuotų Banko teisių ir pareigų yra apibrėžiamos Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme“. Finansų įstaigų įstatymas taikomas visoms finansų įstaigoms – Lietuvos Respublikos juridiniams asmenims ir užsienio valstybių finansų įstaigų padaliniams, kurie veikia Lietuvos Respublikoje ir verčiasi finansinių paslaugų, nustatytų šio Įstatymo 3 straipsnyje, teikimu Lietuvos Respublikoje, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nenustato ko kita (1 str. 2 d.); 2 str. 3 d. įtvirtinta, kad pagal šio įstatymo nuostatas asmuo yra fizinis arba juridinis asmuo; finansų įstaigos klientas – asmuo, kuriam finansų įstaiga teikia finansines paslaugas (2 str. 8 d.); finansų įstaigos verslo rizikos prisiėmimas reglamentuotas 31 straipsnio nuostatomis.

Remiantis Banko Tarnybai pateiktu paaiškinimu, pirmiau minėtų įstatymų nuostatos buvo taikytos Pareiškėjui kaip juridiniam, bet ne kaip fiziniam asmeniui, siekiančiam sudaryti su Banku MK sutartį dėl debetines kortelės išdavimo Bendrovei.

Atkreiptinas dėmesys, kad lygių galimybių kontrolierius pagal Lygių galimybių įstatymo 14 bei 17 straipsniais nustatytą kompetenciją nevertina Banko veiksmų, susijusių su paslaugų teikimu juridiniam asmeniui, pagrįstumo, proporcingumo, teisėtumo siekiant įvertinti galimas finansines rizikas, mokumą, gebėjimą vykdyti finansinius įsipareigojimus Bankui ir kt. finansinio patikimumo aspektus. Juridinio asmens, taip pat ir Pareiškėjo, ginčas dėl Banko teikiamų paslaugų apribojimų, galimai neteisėtų veiksmų nagrinėtinas bendrosios kompetencijos teisme.

Dėl diskriminacijos sampratos

Pažymėtina, kad pati diskriminacija bendrąja prasme teisinėje literatūroje suprantama kaip mažiau palankus asmens traktavimas ar mažiau palankus elgesys su asmeniu negu tomis pačiomis ar panašiomis aplinkybėmis buvo, yra ar būtų elgiamasi su kitu asmeniu. Taigi diskriminacija bendriausia prasme yra priešingas teisei veiksmas (neveikimas), dėl kurio žmogui buvo sumažintos, apribotos arba apskritai atimtos lygios galimybės realizuoti savo teises vienodomis su kitais asmenimis sąlygomis.

Lygių galimybių įstatymo 2 str. 1 dalyje diskriminacija įvardijama kaip tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu. Lygių galimybių įstatymo 2 str. 7 dalyje tiesioginė diskriminacija apibrėžiama kaip elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos,

kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui.

Remiantis Lygių galimybių įstatymo 2 str. 7 dalyje įtvirtinta tiesioginės diskriminacijos apibrėžtimi, tiriant galimos diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami būtent fiziniai asmenys arba šių asmenų grupės, besiskiriantys tam tikrais asmens tapatybės požymiais ir esantys panašiose aplinkybėse, bei vertinama, ar panašiose aplinkybėse jiems nėra nustatyti apribojimai, taikomos mažiau palankios sąlygos būtent dėl atitinkamo asmens tapatybės požymio nei kitiems asmenims, neturintiems šio požymio.

Taigi diskriminacija kildinama iš mažiau palankaus elgesio būtent su žmogumi, fiziniu asmeniu, kuris dėl jam įgimtų ar įgytų požymių, priskirtinų savybių yra traktuojamas mažiau palankiai nei kitas asmuo panašiomis aplinkybėmis. Taigi šiame skunde nurodytų teisinių santykių vertinimui Lygių galimybių įstatymo nuostatos negali būti taikomos, nes Pareiškėjas nagrinėjamu atveju nėra vartotojas Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 d. 1 punkto taikymo prasme, tai yra tarp Pareiškėjo ir Banko nesusiklostė vartojimo santykiai taip, kaip jie yra įtvirtinti Lygių galimybių įstatyme.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 d. 1 punktu prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai įpareigojami, nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kad juridiniam asmeniui taikytų Banko veiksmų galimas prieštaravimas Lygių galimybių įstatymo nuostatoms nepatenka į šio įstatymo reguliuojamų santykių sritį, tai yra nustatyta pareiga sudaryti vienodas paslaugų teikimo sąlygas nepaisant *inter alia* pilietybės taikoma išimtinai vartotojams (fiziniams asmenims, bet ne juridiniams asmenims), skundžiami Banko veiksmai nevertintini dėl galimo prieštaravimo Lygių galimybių įstatymui.

Atkreiptinas dėmesys, kad Bankas raštu Tarnybą informavo: „Gavus Jūsų Raštą, Kliento situacija buvo persvarstyta ir nustatėme, kad užstatas buvo paimtas neteisingai, t. y. nebuvo individualiai atsižvelgta į Kliento istoriją, tinkamai visą dalykinių santykių laikotarpį vykdomus turimus įsipareigojimus, ankstesnį Kliento vertinimą išduodant mokėjimo kortelę, kai užstatas

imtas nebuvo. Vertinant tai, užstatas bus grąžintas“; Pareiškėjas raštu tarnybą informavo, kad 200 eurų užstatas jo Bendrovei yra grąžintas.

Dėl pirmiau nurodytų priežasčių, vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 str., 17 str., 27 str. 1d. 3 p., 29 str. 4 d.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Skundo tyrimą nutraukti, skundo tyrimo metu išaiškėjus Lygių galimybių įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms (aplinkybių tyrimas nepriklauso lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai).
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją bei Banką.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė